



## **Kurikulum edukacije iz logoterapije i egzistencijalne analize**

Edukacija je bazirana na kurikulumu koji je sastavila prof. dr. sc. Elisabeth Lukas, psihoterapeut i klinički psiholog, učenica prof. dr. sc., dr. phil. Viktora E. Frankla, neurologa i psihijatra, osnivača i utemeljitelja logoterapije i egzistencijalne analize, kao i na profesionalnom i edukacijskom iskustvu dr. sc. Cvijete Pahljine, dr. med., spec. psihijatrije, logoterapeut.



*„Iz ruševina se najbolje vide zvijezde.“ (Viktor E. Frankl)*

„Logos“ (grč. smisao) - logoterapija odgovara na vječno čovjekovo pitanje o smislu postojanja, o smislu trpljenja, o smislu svekolikog doživljavanja i stvaranja.

Bolesnom odgovara na pitanje: „Zašto se to dogodilo upravo meni?“

Čovjek je sposoban iz ljubavi prema nekome, ili nečemu, zaboraviti na sebe, trpjeti, nadići samoga sebe. U ostvarenju takve transcendentne životne zadaće čovjek otkriva svoj pravi smisao.

Smisao nam nije unaprijed dan, otkrivamo ga postupno na svom životnom putu. Kad se osvrnemo unatrag, dobro je ako smo zadovoljni. Dobro je ako smo uspjeli živjeti svaki dan kao da je posljednji i zato je posebno dragocjen.

Život smo dobili kao zadaću koja je samo naša. Ustrajnost usprkos preprekama, spremnost na promjenu stava te smisao za humor pomoći će nam u situacijama u kojima ne vidimo rješenja. Iskustvo dobro riješene krize osnažit će nas i povećati u nama osjećaj životne radosti.

### **Uvjet za upis :**

---

- završen preddiplomski studij ili polaznik/-ca završne godine fakulteta
- motivacija za edukaciju
- osobna zrelost

## **I. semestar: TEORIJA LIČNOSTI**

---

**1. - 4. termin: dvodnevni modul** koji se sastoji od teorije, praktičnog dijela kroz vježbe i radionice te iskustvenog rada na sebi.

**5. termin: intenzivni vikend (*praktikum*)** u obliku **trodnevnog modula** (izvan edukacijskog centra): pismeni i usmeni ispit, predavanje, seminari, radionice, rad na sebi

Tijekom semestra edukant nakon svakog susreta dobiva domaće zadaće koje se odnose na čitanje literature te pisanje eseja na temu istih kao i na obavezan seminarski rad koji predaje uz pismeni ispit na kraju svakog semestra.

---

**1.termin:** Povijest razvoja psihoterapije, od psihoanalize do logoterapije; lik i djelo Viktora E. Frankla; logoterapijska slika čovjeka

**2. termin:** Savjest, sloboda, odgovornost

**3.termin:** Zdravlje i bolest; salutogeneza; temperament

**4.termin:** Osoba, zajednica, masa; pandeterminizam; autotranscendencija

**5. termin:** Seminar „Osnove logoterapijski vođenog razgovora“; lik logoterapeuta; sindrom „izgorjelosti“; „helfer“ sindrom; pismeni i usmeni ispit, radionice, igre uloga, prezentacija seminarski radova i zadaća; upoznavanje sa Statutom Hrvatske udruge za logoterapiju – LOGOS; upoznavanje s etičkim kodeksom Udruge; upoznavanje s etičkim kodeksom Saveza psihoterapijskih udruga Hrvatske - SPUH; ispunjavanje pristupnice u članstvo Udruge.

**Ukupan broj sati I. semestra (uključujući čitanje literature, pisanje eseja, pisanje i prezentiranje seminarskog rada): 250 sati**

---

Nakon završenog I. semestra u sklopu kojeg edukant uspješno odradi seminar *Osnove logoterapijski vođenog razgovora*, edukant može započeti rad s klijentima uz obaveznu superviziju. Edukant može izabrati supervizora između ponuđenih supervizora u dogovoru s voditeljima edukacije.

## II. semestar: PREVENCIJA KRIZNIH STANJA

**1. - 4. termin:** dvodnevni modul koji se sastoji od teorije, praktičnog dijela kroz vježbe i radionice te iskustvenog rada na sebi.

**5. termin:** intenzivni vikend (*praktikum*) u obliku trodnevnog modula (izvan edukacijskog centra): pismeni i usmeni ispit, predavanje, seminari, radionice, rad na sebi

Tijekom semestra edukant nakon svakog susreta dobiva domaće zadaće koje se odnose na čitanje literature te pisanje eseja na temu istih kao i na obavezan seminarski rad koji predaje uz pismeni ispit na kraju svakog semestra.

---

**1. termin:** Definicija krize, psihodijagnostika krize; važnost životnog stava; logotest

**2. termin:** Psihohigijena i preventiva; noopsihosomatika; motivacija u logoterapiji

**3. termin:** Čovjek kao biće koje odlučuje; vrijednosti; konflikti

**4. termin:** Prevencija kolektivnih neuroza; prevencija ovisnosti; fenomen ljubavi; fenomen agresije

**5. termin:** Logoterapijska ambulanta koju izvodi voditelj edukacije; predavanja; radionice osobnog rada na sebi, igre uloga; pismeni i usmeni ispit; prezentacija seminarskih radova, logodrama

**Ukupan broj sati II. semestra (uključujući čitanje literature, pisanje eseja, pisanje i prezentiranje seminarskog rada): 250 sati**

## III. semestar: POMOĆ U KRIZI

**1. - 4. termin:** dvodnevni modul koji se sastoji od teorije, praktičnog dijela kroz vježbe i radionice te iskustvenog rada na sebi.

**5. termin:** intenzivni vikend (*praktikum*) u obliku trodnevnog modula (izvan edukacijskog centra): pismeni i usmeni ispit, predavanje, seminari, radionice, rad na sebi.

Tijekom semestra edukant nakon svakog susreta dobiva domaće zadaće koje se odnose na čitanje literature te pisanje eseja na temu istih kao i na obavezan seminarski rad koji predaje uz pismeni ispit na kraju svakog semestra.

---

**1. termin:** Neuroze, psihodijagnostika; noogena neuroza, noogena depresija, psihodijagnostika; logoterapijska pomoć; logotest

**2. termin:** Strah kao fenomen; anksiozna neuroza; fobije; opsesivno-kompulzivne neuroze; psihodijagnostika; logoterapijska pomoć

**3. termin:** Seksualne neuroze; neuroze nezaposlenosti, kolektivne neuroze; psihodijagnostika; logoterapijska pomoć

**4. termin:** Sindrom ovisnosti, psihodijagnostika, logoterapijska pomoć

**5. termin:** Logoterapijska ambulanta koju izvodi voditelj edukacije; predavanja; radionice osobnog rada na sebi, igre uloga; pismeni i usmeni ispit; prezentacija seminarskih radova

**Ukupan broj sati III. semestra (uključujući čitanje literature, pisanje eseja, pisanje i prezentiranje seminarskog rada): 250 sati**

#### **IV. semestar: LIJEČNIČKO DUŠOBRIŽNIŠTVO**

**1. - 4. termin:** dvodnevni modul koji se sastoji od teorije, praktičnog dijela kroz vježbe i radionice te iskustvenog rada na sebi.

**5. termin:** intenzivni vikend (*praktikum*) u obliku **trodnevnog modula** (izvan edukacijskog centra): pismeni i usmeni ispit, predavanje, seminari, radionice, rad na sebi.

Tijekom semestra edukant nakon svakog susreta dobiva domaće zadaće koje se odnose na čitanje literature te pisanje eseja na temu istih kao i na obavezan seminarski rad koji predaje uz pismeni ispit na kraju svakog semestra.

**1. termin:** Tragična trijada - patnja, krivnja, smrt

**2. termin:** Shizofrenija; kontakt s pacijentima (vođeni intervju od strane voditelja edukacije)

**3. termin:** Bipolarni poremećaj; kontakt s pacijentima (vođeni intervju od strane voditelja edukacije)

**4. termin:** Optimizam prošlosti, smrt; rad s pacijentima u terminalnim fazama bolesti; logoterapija kao specifična terapijska metoda

**5. termin:** Logoterapijska ambulanta koju izvodi voditelj edukacije; predavanja; radionice osobnog rada na sebi, igre uloga; logodrama; pismeni i usmeni ispit; prezentacija seminarskih radova

**Ukupan broj sati IV. semestra (uključujući čitanje literature, pisanje eseja, pisanje i prezentiranje seminarskog rada): 250 sati**

#### **Obveze edukanta kroz prva četiri semestra:**

- redovito pohađanje predavanja od 1. do 4. termina (dozvoljen jedan opravdani izostanak po semestru)
- položeni pismeni i usmeni ispit na kraju svakog semestra
- obavezno prisustvo na svim praktikumima
- izrada 4 seminarska rada (po jedan na semestar)
- čitanje logoterapijske literature, slanje osvrti na pročitano te rasprava o tome u mentoriranoj grupi

**Nakon završne 2. godine, edukant dobiva povratnu informaciju od asistenta. Voditelji edukacije također obavljaju individualne razgovore s edukantima u kojima edukant daje svoj osvrt na protekle godine, na rad s asistentom, na predavanja te na svoju grupu. Ukoliko edukant ne može pratiti rad grupe ili generacije te voditelji procjene da edukacija ne**

odgovara osobnosti edukanta, tada se edukantu izdaje potvrda o do tada odrađenoj edukaciji. Voditelji i asistenti također imaju mogućnost predložiti edukantu prijelaz u drugu grupu ili kod drugog asistenta tijekom prve dvije godine, ako procjene da bi to edukantu bilo od koristi. Edukant se mora složiti s promjenom asistenta ili grupe. Također je i edukant u mogućnosti predložiti prijelaz u drugu grupu ili kod drugog asistenta nakon završenog semestra ukoliko za to postoje kapaciteti te ukoliko ga asistent može primiti, a u dogovoru s voditeljima edukacije.

Nakon završene prve dvije godine edukacije formiraju se supervizijske grupe koje mogu po svojem sastavu biti različite od grupa koje su prvotno formirane za određenu generaciju. Učitelj i/ili voditelj edukacije nakon provedenih razgovora s edukantima predlaže edukantu mogućeg supervizora te ulazak u određenu supervizijsku grupu.

## V. i VI. semestar: RAD S KLIJENTIMA UZ SUPERVIZIJU

Supervizija individualne, partnerske i grupne logoterapije (pismeni i usmeni prikaz slučaja kroz prikaz psihodijagnostike i logoterapije).

**Tijekom 3. godine** supervizije edukant treba po semestru odraditi:

- 3 individualne logoterapije (uključujući pripreme, vođenje protokola i literaturu)
- 1 partnersku logoterapiju (uključujući pripreme, vođenje protokola i literaturu)
- 1 grupnu logoterapiju (uključujući pripreme, vođenje protokola i literaturu)

s ukupnim brojem sati: 230 sati rada s klijentima uz obaveznu superviziju najmanje 100 sati.

### Supervizijski intenziv:

- na kraju V. semestra (5. termin): prikaz cijelog slučaja pred svojom supervizorskom grupom; povratna informacija supervizora; mogućnost konzultacije s mentorom za diplomski rad;
- na kraju VI. semestra (5. termin): prikaz cijelog slučaja pred svojom supervizorskom grupom; povratna informacija supervizora; mogućnost konzultacije s mentorom za diplomski rad;

Za obranu diplomskih radova određuje se poseban termin kojeg određuje učitelj u dogovoru s generacijom polaznika.

**Ukupan broj sati rada s klijentima (350 sati) uz obaveznu superviziju najmanje 150 sati kroz najmanje dvije godine.**

**Tijekom 4. godine** edukant treba odraditi 120 sati rada s klijentima uz obaveznu superviziju najmanje 50 sati – supervizija se provodi kroz 5 susreta tijekom autobiografske godine, bilo grupno ili u individualnom radu sa supervizorom po izboru. Odabir supervizora mora biti potvrđen od voditelja edukacije.

**Napomena: Supervizija rada s klijentima može započeti nakon I. semestra i traje sve do diplome II. stupnja. Na trećoj godini se supervizija odvija intenzivnije. Supervizija se provodi grupno/ili individualno na mjesečnim susretima na kojima se iznose supervizirani slučajevi. S obzirom na mogućnost široke primjene logoterapije (u zdravstvu, pastoralnom radu, školstvu, ekonomiji, radu s ranjivim skupinama, zatvoru, radu s djecom itd. ) na 3. godini se u dogovoru s edukantom daje preporuka za supervizora koji se bavi određenim područjem rada ili voditelji procjene da mu je upravo taj supervizor odgovarajući.**

### **Diplomski rad:**

**Tijekom 3. godine** edukant se posvećuje pisanju diplomskog rada. Edukant izabire mentora s kojim se dogovara oko teme diplomskog rada te konzultira tijekom pisanja rada. Izbor mentora potvrđuje se kod voditelja edukacije najmanje pola godine pred završetak supervizijske godine. Za pisanje diplomskog rada priznaje se 80 sati. Konzultacije i drugi dogovori s mentorom su individualni i za njih nema posebnih termina.

### **Podjela diplome I. stupnja:**

Nakon uspješne obrane diplomskog rada edukant na svečanoj dodjeli prima diplomu I. stupnja, koja mu omogućuje pružanje psihoterapijske pomoći uz obaveznu superviziju prvu godinu dana rada. Diploma je također potvrda osposobljenosti za izvođenje predavanja i radionica iz područja logoterapije. Pritom će biti razlike u kompetencijama obzirom na završeni sveučilišni studij.

### **Uvjeti za diplomu I. stupnja:**

- položeni pismeni i usmeni ispit na kraju svakoga semestra
- uredno pohađanje nastave (dozvoljen jedan izostanak po semestru)
- obavezno prisustvo na svim praktikumima
- izrada 4 seminarska rada
- pozitivno mišljenje asistenta o radu edukanta
- izrada i obrana diplomskog rada

### **Dodatna edukacija za diplomu II. stupnja:**

## **VII. i VIII. semestar: LOGOTERAPIJSKI VOĐENA AUTOBIOGRAFIJA**

Logoterapijski vođena autobiografija je namijenjena tzv. radu na sebi. Osoba se bavi pitanjem smisla kroz svoju prošlost i sadašnje vrijeme no i promišljanjem o bližnjoj i daljnjoj budućnosti (uključujući vlastitu smrt ) kao i pitanjem tragova koje ostavlja iza sebe. Pri tome i edukant i osobni terapeut vode bilješke te se nalaze na mjesečnim susretima u trajanju od 8 sati- grupno ili individualno. Osobni terapeut pomaže edukantu odgovoriti na pitanja koja mu se postavljaju: pitanje smisla, osvrt na proživljeno, odgovarajući na pitanja: Na čemu mogu biti zahvalan/na? Da li bih što promijenio/la? Kakvog smisla je sve preživljeno imalo za mene, prorada osobnih odnosa, kriza, sazrijevanje kroz osobnu terapiju i drugo. Autobiografska godina završava pismenim radom

u kojem su obuhvaćena sva navedena životna razdoblja. Pismeni rad se donosi na uvid, ali ga edukant zadržava za sebe. U teorijskom dijelu se na početku ovog semestra edukantima objašnjava princip vođene autobiografije kroz poglavlja iz udžbenika „Osnove logoterapije“ (E. Lukas).

**Tijekom cijele edukacije, kroz sve 4 godine, provodi se rad na sebi - grupno i individualno (80 sati), a najintenzivnije u 4. godini kroz logoterapijski vođenu autobiografiju u trajanju od 170 sati.**

**Na 4. godini, u nastavku supervizije koju edukant mora obaviti za stjecanje dodatnih sati do diplome II. stupnja, edukant je slobodan potražiti supervizora između ponuđenih osoba za superviziju te dogovor potvrđuje kod voditelja edukacije.**

**Ukupan broj sati osobnog psihoterapijskog iskustva i rada na sebi kroz četiri godine: 250 sati**

### **Podjela diplome II. stupnja:**

**Nakon završenog 8. semestra** edukant steče dodatnu diplomu II. stupnja, važnu za priznavanje statusa psihoterapeuta sukladno Zakonu o djelatnosti psihoterapije.

### **SPECIFIKACIJA BROJA SATI**

<b>Teorija .....</b>	<b>800 sati</b>
<b>Vježbe i praktikumi .....</b>	<b>200 sati</b>
<b>Rad s klijentima uz superviziju kroz najmanje dvije godine .....</b>	<b>500 sati</b>
<b>Osobno psihoterapijsko iskustvo i rad na sebi kroz četiri godine.....</b>	<b>250 sati</b>
<b>Pisanje diplomskog rada .....</b>	<b>80 sati</b>
<b>Sveukupno:</b>	<b>1.830 sati</b>

### **Tumačenje naziva:**

**EDUKANT:** osoba koja se educira za zvanje logoterapeut.

**ASISTENT:** naziv koji stječe završeni logoterapeut nakon dvije godine formacije. Formacija logoterapeuta za asistenta može započeti nakon dobivene diplome I.stupnja edukacije u okviru HCLEA i Udruge LOGOS. Osoba u formaciji za asistenta sudjeluje u nastavi pomažući učitelju u provođenju praktičnog dijela nastave, u provođenju ispita, u komunikaciji s edukantima te u bilježenju njihove prisutnosti na seminaru ili radionici. O provedbi radionice, rezultatima ispita, seminarskih radova i domaćih zadaća izvještava učitelja te voditelja/voditeljke edukacije zadužene za izvedbu nastave u generaciji.

Osoba u formaciji za asistenta obavezna je obavljati vlastitu praksu pod supervizijom (kod supervizora ili učitelja ) u trajanju od najmanje 50 sati po semestru. U praksu se broji i izvođenje praktične nastave u edukaciji. Isto tako, osoba u formaciji za asistenta dužna je održati predavanje iz logoterapije i egzistencijalne analize te se na taj način vježba u prenošenju znanja iz logoterapije.

Predavanje može održati za svoju edukacijsku grupu, generaciju edukanata ili negdje izvan edukacijskog centra.

Nakon završene edukacije i izvršenih svih obaveza te uz pozitivno mišljenje učitelja, osoba stječe naziv „asistent“. Asistent može napredovati prema zvanju supervizora. Također se može uključiti u rad i pratiti nove generacije tijekom prve dvije teorijske godine bez posebnih dodatnih uvjeta.

**SUPERVIZOR:** osoba sa završenom četverogodišnjom edukacijom iz logoterapije i egzistencijalne analize, trogodišnjim iskustvom logoterapeutskog rada u trajanju najmanje 1.000 sati. U sate prakse računa se i rad s klijentima koje je osoba odradila tijekom vlastite edukacije. Osoba također mora imati uvjete za upis u Hrvatsku komoru psihoterapeuta prema važećem Zakonu o djelatnosti psihoterapije. Supervizor je samostalan u svojem radu s edukantima na superviziji, no, dužan je održavati komunikaciju s voditeljima edukacije o provedbi supervizije. Na kraju svakog semestra daje učitelju i voditeljima edukacije vlastiti osvrt na rad pojedinog edukanta.

**OSOBNI TERAPEUT:** osoba koja provodi logoterapijski vođenu autobiografiju u svrhu zaključenja edukacije i stjecanja diplome II. stupnja. Osobni terapeut je osoba sa završenom četverogodišnjom edukacijom iz logoterapije koja mora imati barem dvogodišnje iskustvo rada s klijentima te potrebnu zrelost, osobne kvalitete te afinitet za vođenje edukanta kroz ovaj osjetljiv proces osobnog iskustva. Osobni terapeut dužan je uputiti osobe na dodatne sate terapije ukoliko za to uvidi potrebu. Osobni terapeut izvještava voditelje edukacije o odrađenoj autobiografiji.

**UČITELJ:** najviše zvanje u edukaciji iz logoterapije i egzistencijalne analize. Brine za očuvanje izvornog učenja V. E. Frankla, odgovoran je za provedbu kurikuluma te odgovara za stručnost izvedbe programa. Prema E. Lukas, osoba koja postaje učiteljem trebala bi dva puta ponovo odslušati prve dvije godine edukacije nakon što je sama završila edukaciju. Naime, prvi puta kandidat utvrđuje gradivo, a drugi put usmjerava pozornost prema načinu, tj. metodologiji prenošenja znanja. Uz to treba aktivno raditi na stjecanju prakse te steći tijekom edukacije iskustvo rada kao asistent, osobni terapeut i supervizor. Učitelj imenuje osobe u zvanje asistent, supervizor, osobni terapeut.

**VODITELJ EDUKACIJE:** osoba koja brine o organizaciji te provedbi nastavnog procesa prema postojećem kurikulumu. Zadužena je za financijska i pravna pitanja, za održavanje nastave, provodi upise u program edukacije, organizira edukacijske grupe, nadzire rad grupa te predlaže osobe koje se mogu uključiti u nastavni proces kao budući asistenti, supervizori, osobni terapeuti. Končani odabir osoba koje sudjeluju u nastavi potvrđuje učitelj .

**MENTOR:** osoba koja mentorira seminarski ili diplomski rad.

Četverogodišnja edukacija iz logoterapije i egzistencijalne analize u okviru Hrvatskog centra za logoterapiju i egzistencijalnu analizu - HCLEA zadovoljava edukacijske kriterije prema minimalnim standardima Europske asocijacije za psihoterapiju (European Association for Psychotherapy - EAP).



HCLEA provodi program u okviru Hrvatske udruge za logoterapiju – LOGOS, koja je član Saveza psihoterapijskih udruga Hrvatske (SPUH) te posjeduje akreditaciju programa pri Viktor Frankl Institutu u Austriji.